

Datum van
inontvangstneming

:

09/04/2018

Zaak C-13/18

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing krachtens artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof

Datum van indiening:

8 januari 2018

Verwijzende rechter:

Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (bestuurs- en arbeidsrechter Szeged, Hongarije)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

2 januari 2018

Verzoekende partij:

Sole-Mizo Zrt.

Verwerende partij:

Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága (afdeling bezwaren van de nationale belasting- en douanediens, Hongarije)

Voorwerp van het hoofdgeding

Vordering van rente wegens de met het Unierecht strijdige te late teruggaaf van belasting over de toegevoegde waarde.

Voorwerp en rechtsgrondslag van het verzoek om een prejudiciële beslissing

Artikel 267 VWEU; verenigbaarheid met het Unierecht, in het licht van de beschikking van het Hof van Justitie (hierna: „Hof”) van 17 juli 2014, Delphi Hungary Autóalkatrész Gyártó (C-654/13, EU:C:2014:2127), van een praktijk van een lidstaat inzake de berekening van de rente bij teruggaaf van de belasting over de toegevoegde waarde wegens niet-betaalde aankopen.

Prejudiciële vragen

- 1) Is een praktijk van een lidstaat verenigbaar met het Unierecht, in het bijzonder richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde (hierna: „btw-richtlijn”) (met name artikel 183 daarvan), en met het doeltreffendheidsbeginsel, het beginsel van de directe werking en het gelijkwaardigheidsbeginsel, indien op grond van die praktijk bij het onderzoek van de relevante bepalingen inzake verpagingsrente ervan wordt uitgegaan dat de nationale belastingautoriteit geen inbreuk (verzuim) heeft gemaakt – dit wil zeggen niet in gebreke is gebleven wat betreft het niet-terugvorderbare gedeelte van de belasting over de toegevoegde waarde (hierna: „btw”) [...] met betrekking tot niet-betaalde aankopen van de belastingplichtigen – aangezien die autoriteit haar besluit heeft genomen toen de nationale – met het Unierecht strijdige – regel van kracht was en het Hof het in die nationale regel bepaalde vereiste pas nadien strijdig heeft verklaard met het Unierecht?

- 2) Is een praktijk van een lidstaat verenigbaar met het Unierecht, in het bijzonder de btw-richtlijn (met name artikel 183 daarvan), en met het doeltreffendheidsbeginsel, het beginsel van de directe werking en het gelijkwaardigheidsbeginsel, indien die praktijk bij het onderzoek van de relevante bepalingen inzake verpagingsrente een onderscheid maakt naargelang de nationale belastingautoriteit de belasting niet heeft teruggegeven in overeenstemming met de toen geldende nationale bepalingen dan wel de belasting niet heeft teruggegeven in strijd met die bepalingen – die overigens het Unierecht schonden –, en wat betreft het bedrag van de rente verschuldigd op de btw die wegens een – nadien door het Hof met het Unierecht strijdig verklaard – vereiste van het nationale recht niet binnen een redelijke termijn kon worden teruggevorderd, twee verschillende perioden bepaalt, zodanig dat
 - in de eerste periode de belastingplichtigen enkel recht hebben op verpagingsrente berekend tegen de basisrentevoet van de centrale bank, aangezien de Hongaarse belastingautoriteiten niet onrechtmatig handelden door niet toe te staan dat de in de facturen opgenomen btw binnen een redelijke termijn werd terugbetaald, gelet op het feit dat de met het Unierecht strijdige Hongaarse regeling destijds nog van kracht was, terwijl
 - in de tweede periode – enkel wegens de te late betaling van de verpagingsrente van de eerste periode – een rente moet worden betaald die gelijk is aan tweemaal de basisrente van de centrale bank – die in de rechtsorde van de betrokken lidstaat bij verpagingsrente overigens steeds van toepassing is?

- 3) Dient artikel 183 van de btw-richtlijn aldus te worden uitgelegd dat het gelijkwaardigheidsbeginsel in de weg staat aan een praktijk van een lidstaat op grond waarvan de belastingautoriteit over niet-teruggegeven btw alleen de rente betaalt die overeenstemt met de (enkelvoudige) basisrente van de centrale bank wanneer het Unierecht is geschonden, terwijl zij een rente betaalt die gelijk is aan tweemaal de basisrente van de nationale bank wanneer het nationale recht is geschonden?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht

Gelijkwaardigheidsbeginsel

Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde (PB 2006, L 347, blz. 1; met rectificatie in PB 2007, L 335, blz. 60), artikel 183.

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

Az általános forgalmi adóról szóló 1992. évi LXXIV. törvény (wet nr. LXXIV van 1992 betreffende de belasting over de toegevoegde waarde; hierna: „oude btw-wet”), § 48

Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (wet nr. CXXVII van 2007 betreffende de belasting over de toegevoegde waarde; hierna: „btw-wet”), §§ 131 en 186

Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (algemene wet nr. XCII van 2003 inzake de belastingheffing; hierna: „algemene belastingwet”), § 37, lid 6, § 124/C, § 124/D en § 165, lid 2

Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény jogharmonizációs célú módosításáról és az adó visszaigénylés különös eljárási szabályairól szóló 2011. évi CXXIII. törvény (wet nr. CXXIII van 2011 tot wijziging, met het oog op harmonisering, van btw-wet nr. CXXVII van 2007 en tot regeling van de bijzondere procedure inzake teruggaaf van de belasting; hierna: „wijzigingswet”), §§ 1 en 3

Korte uiteenzetting van de feiten en de procedure in het hoofdgeding

- 1 Het Hof verklaarde in het arrest van 28 juli 2011, Commissie/Hongarije (C-274/10, EU:C:2011:530), dat § 48, lid 7, van de oude btw-wet en § 186, leden 2 en 4, van de btw-wet niet verenigbaar waren met het Unierecht. Die bepalingen verplichtten de belastingplichtige het btw-overschot in de zin van artikel 183 van de btw-richtlijn geheel of gedeeltelijk over te brengen naar het volgende belastingtijdvak indien hij aan zijn leverancier niet het volledige bedrag

van de desbetreffende aankoop had betaald vóór het verstrijken van het lopende belastingtijdvak (hierna: „criterium van de betaalde aankopen”).

- 2 Ten gevolge van dat arrest van het Hof is de wijzigingswet vastgesteld, die op 27 september 2011 de bovenvermelde nationaalrechtelijke bepalingen heeft opgeheven en de procedure voor teruggaaf van de tot op die datum ingehouden btw heeft geregeld. Verzoekster diende op grond van deze regels binnen de vastgestelde vervaltermijn een verzoek tot buitengewone teruggaaf in, dat weliswaar werd gehonoreerd, maar waarbij haar geen rente werd betaald.
- 3 Op 30 december 2016 verzocht verzoekster – op grond van de intussen, op 17 juli 2014, gewezen beschikking in de zaak Delphi Hungary Autóalkatrész Gyártó (C-654/13, EU:C:2014:2127) (hierna: „beschikking Delphi”) – om vergoeding van de rente met betrekking tot het btw-overschot dat niet was teruggegeven ten gevolge van het criterium van de betaalde aankopen in de periode tussen december 2005 en juni 2011, alsook van de samengestelde rente.¹ In de uitsplitsing per aangifteperiode vermeldde verzoekster een renteperiode van december 2005 tot en met juni 2011 (hierna: „eerste renteperiode”), en eiste zij ook rente wegens de te late betaling van de rente die in deze eerste periode verschuldigd was geworden (hierna: „tweede renteperiode”).
- 4 Bij besluit van 3 maart 2017 verklaarde de belastingautoriteit in eerste aanleg het verzoek van verzoekster gedeeltelijk gegrond, voor zover zij ten voordele van deze laatste voor de eerste renteperiode een vertragingsrente vaststelde van 99 630 000 HUF (ongeveer 321 501 EUR). In dit verband paste zij de basisrentevoet van de centrale bank toe. Het verzoek met betrekking tot de samengestelde rente (tweede renteperiode) wees die autoriteit daarentegen af.
- 5 Verweerster, waarbij administratief beroep was ingesteld, constateerde een fout in de berekening van de rente door de belastingautoriteit in eerste aanleg en wijzigde bij besluit van 19 juni 2017 het besluit van de autoriteit in eerste aanleg, waarbij zij de betaling gelastte van een rente van 104 165 000 HUF (ongeveer 338 891 EUR), in de plaats van 99 630 000 HUF. Ook zij stelde dat hogere bedrag evenwel vast met toepassing van de basisrentevoet van de centrale bank. Zij motiveerde haar besluit aan de hand van arrest nr. Kfv.I.35.472/2016/5 van de Kúria (hoogste rechterlijke instantie, Hongarije) van 24 november 2016.
- 6 Volgens dat arrest was het besluit van de belastingautoriteit niet onwettig wat betreft de eerste renteperiode, aangezien de bepalingen waarin het criterium van de betaalde aankopen was vastgelegd, geldende en geldige Hongaarse bepalingen waren. Derhalve is vertraging in de betalingsopdracht per definitie uitgesloten en is § 37, lid 6, van de algemene belastingwet – die betaling van tweemaal de basisrente van de centrale bank voorschrijft in geval van een dergelijke te late betaling – niet van toepassing. De Kúria oordeelde dat voor de eerste renteperiode

¹ Noot van de Hongaarse vertaaleenheid: in de verwijzingsbeslissing wordt het door verzoekster in dat verband gevorderde bedrag niet vermeld.

bij voorkeur een andere – in termen van voorwerp en rechtsgrondslag soortgelijke – regel moest worden toegepast, namelijk lid 3 van § 124/D van de genoemde wet, waarin het recht op teruggaaf wordt geregeld in geval van een regularisatieaangifte en op grond waarvan de belastingplichtige over het terug te betalen bedrag enkel recht heeft op rente tegen de basisrentevoet van de centrale bank.

- 7 Voorts verklaarde verweerster bij haar besluit van 19 juni 2017 het besluit van de belastingautoriteit in eerste aanleg nietig voor zover het betrekking had op de vaststelling en betaling van verdragingsrente op de rente (tweede renteperiode) en gelastte zij die autoriteit de zaak opnieuw te behandelen. In dit verband wees zij erop dat de rechtsgrondslag van verzoeksters verzoek tot betaling van samengestelde rente – zoals de Kúria in het aangehaalde arrest reeds had toegelicht – het verzuim van de belastingautoriteit was, dat erin bestond dat laatstgenoemde niet had gelast aan de belastingplichtige, naast de ingehouden belasting, ook een bedrag te betalen dat overeenstemde met de (enkelvoudige) basisrente van de centrale bank die in de eerste renteperiode op de ingehouden belasting van toepassing was. Wegens dit verzuim heeft de belastingplichtige recht op tweemaal de basisrente van de centrale bank, zoals in § 37, lid 6, van de algemene belastingwet is bepaald.
- 8 Verzoekster heeft tegen het besluit van verweerster beroep in rechte ingesteld bij de verwijzende rechter. Met haar beroep verzoekt zij, primair, dat het betrokken besluit wordt hervormd en dat haar vordering gegrond wordt verklaard en, subsidiair, dat samen met de nietigverklaring van dat besluit – die ook betrekking moet hebben op het besluit in eerste aanleg – haar naast de rente die reeds in haar voordeel is vastgesteld, 109 046 000 HUF (ongeveer 357 095 EUR) aan verdragingsrente wordt betaald, alsook dat wordt gelast dat extra rente wordt betaald wegens de te late betaling van de verdragingsrente.

Voornaamste argumenten van partijen in het hoofdgeding

- 9 Verzoekster voert aan dat de belastingautoriteit, door gebruik te maken van de basisrente van de centrale bank, het bedrag van de door haar gevorderde rente niet correct heeft vastgesteld. Gelet op het gelijkwaardigheidsbeginsel dient die rente volgens § 37, lid 6, van de algemene belastingwet immers tweemaal de basisrente van de centrale bank te zijn. Bovendien is volgens haar ook rente verschuldigd wegens de te laat betaalde rente.
- 10 Verweerster herhaalt de redenering die zij in de motivering van haar besluit heeft uiteengezet en verzoekt het beroep te verwerpen.

Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzing

- 11 De verwijzende rechter heeft twijfels over de rechtsvraag of in de eerste renteperiode de (enkelvoudige) basisrente of tweemaal de basisrente van de

centrale bank verschuldigd is, gelet op het Unierechtelijke gelijkwaardigheidsbeginsel.

- 12 Hij wijst erop dat de verplichting van de lidstaat om vertragingsrente te betalen in de rechtspraak van het Hof voor de eerste maal voorkomt in het arrest van 8 maart 2001, Metallgesellschaft e.a. (C-397/98 en C-410/98, EU:C:2001:134). In het arrest van 19 juli 2012, Littlewoods Retail e.a. (C-591/10, EU:C:2012:478), heeft het Hof, dat de betaling van rente in essentie reeds als een *acte clair* beschouwde, verduidelijkt op welke rentevoet belastingplichtigen, met inachtneming van de fundamentele Unierechtelijke beginselen van doeltreffendheid en gelijkwaardigheid, recht hebben.
- 13 Het Hof heeft later, in de hierboven aangehaalde beschikking Delphi, verklaard dat artikel 183 van de btw-richtlijn zich verzet tegen een regeling en een praktijk van een lidstaat die uitsluiten dat vertragingsrente wordt betaald over het bedrag van de btw dat niet binnen een redelijke termijn kon worden teruggevorderd ten gevolge van een nationale bepaling die onverenigbaar met het Unierecht is verklaard. Bij ontbreken van een wettelijke regeling ter zake op het niveau van de Europese Unie staat het aan het nationale recht om met inachtneming van het gelijkwaardigheids- en het doeltreffendheidsbeginsel te bepalen volgens welke regels deze rente moet worden betaald. Deze regels mogen niet minder gunstig zijn dan die welke gelden voor beroepen die zijn gebaseerd op een schending van het nationale recht en die eenzelfde voorwerp en oorzaak hebben als die welke zijn gebaseerd op een schending van het Unierecht, en mogen de uitoefening van de door het Unierecht verleende rechten niet in de praktijk onmogelijk of uiterst moeilijk maken, wat de verwijzende rechterlijke instantie in de bij haar aanhangige zaak dient na te gaan. De nationale rechterlijke instanties moeten zo nodig elke met het Unierecht strijdige wettelijke bepaling van nationaal recht buiten toepassing laten.
- 14 Bovendien hebben belastingplichtigen aan wie het btw-overschot niet binnen een redelijke termijn is terugbetaald, wat de verwijzende rechterlijke instantie moet nagaan, uit hoofde van het Unierecht recht op betaling van vertragingsrente. Het beginsel van neutraliteit van het gemeenschappelijk btw-stelsel verlangt dat wanneer het btw-overschot niet binnen een redelijke termijn aan de belastingplichtige wordt teruggegeven, het financiële verlies dat deze laatste lijdt ten gevolge van het feit dat hij niet over de betrokken geldsommen kan beschikken, wordt gecompenseerd door de betaling van vertragingsrente.
- 15 De verwijzende rechter meent dat het Unierechtelijke gelijkwaardigheidsbeginsel wordt geschonden indien de in de §§ 124/C en 124/D van de algemene belastingwet bepaalde rente moet worden toegepast op de wegens niet-betaling van de aankoop onverschuldigd ingehouden btw. De zienswijze van verweerster dat de belastingautoriteit in de eerste renteperiode niet onrechtmatig heeft gehandeld door teruggaaf van btw te weigeren op grond van met het Unierecht strijdige regels – die echter nog van kracht waren in het interne recht –, is volgens hem niet in overeenstemming met het Unierecht.

- 16 De verwijzende rechter is van oordeel dat op grond van punt 34 van de reeds aangehaalde beschikking Delphi het recht van verzoekster om de btw terug te krijgen en verdragingsrente te ontvangen, niet voortvloeit uit de nationale regels, maar rechtstreeks uit het Unierecht. Bovendien is in punt 36 van dezelfde beschikking verklaard dat „ten tijde van de voor het hoofdgeding relevante feiten in het Hongaarse recht een regel inzake verdragingsrente bestond die van toepassing was op verzoeken wegens schending van het nationaal administratief recht doordat de belastingautoriteit de terugvorderbare btw te laat terugbetaalde”. Voor zover bij schending van het nationale recht toepassing wordt gemaakt van de voor de belastingplichtige gunstigere renteregeling van § 37, lid 6, van de algemene belastingwet, wordt volgens de verwijzende rechter het gelijkwaardigheidsbeginsel evenwel geschonden wanneer, in het geval van verzoekster, de rente enkel kan worden berekend op basis van de lagere rentevoet van de §§ 124/C en 124/D van diezelfde wet.